

ZÁVĚR

Nejvýraznějším rysem **populačního vývoje** ve Zlínském kraji je významný pokles sňatečnosti a porodnosti. Na snižování počtu obyvatel má vliv nejen přirozený úbytek, ale i záporné migrační saldo. V roce 2004 měl Zlínský kraj druhý nejvyšší úbytek obyvatelstva (po Moravskoslezském kraji), úhrnná plodnost byla nejnižší v republice. Každé páté dítě se narodilo mimo manželství, avšak v mezikrajském srovnání je podíl dětí narozených mimo manželství druhý nejnižší po kraji Vysočina. I přes zvýšení počtu sňatků v roce 2004 je sňatečnost nejnižší ze všech krajů. Zlínský kraj byl v roce 2004 krajem s nejnižším průměrným věkem snoubenců.

Na druhé straně pozitivním aspektem populačního vývoje v kraji je pokles potratovosti a zlepšení v úmrtnostních charakteristikách. V roce 2004 dosáhl Zlínský kraj společně s Vysočinou a Olomouckým krajem nejmenšího počtu potratů na 1 000 obyvatel středního stavu. Počet zemřelých ve Zlínském kraji každoročně klesá.

V **sociální sféře** není příznivé postavení Zlínského kraje v oblasti příjmů. Průměrná hrubá měsíční mzda je při hodnocení krajů pátou nejnižší a průměrný důchod zcela nejnižší. Úroveň ročních příjmů na jednu osobu v domácnosti dosahuje 92,3 % úrovně příjmu na osobu v ČR. Ve Zlínském kraji je nejvyšší podíl domácností s menším příjmem než stanovené životní minimum, naopak podíly domácností s vyššími příjmy (tj. více než 2,5 a více než 3 násobek životního minima) jsou jedny z nejnižších mezi kraji.

Počtem dokončených bytů v přepočtu na 1 tis. obyvatel se Zlínský kraj v období let 2000 - 2004 řadí na 8. příčku v republice. Z hlediska míry nezaměstnanosti v roce 2004 zaujímá průměrné postavení, v porovnání s republikovou úrovní je míra nezaměstnanosti o 0,23 procentního bodu vyšší. Negativním jevem krajského zdravotnictví se stalo především nejvyšší průměrné procento pracovní neschopnosti, které bylo maximální po celé sledované období s výjimkou roku 2003, kdy prvenství patřilo Moravskoslezskému kraji a Zlínský kraj se řadil na druhé nejhorší místo. Příznivě lze hodnotit snižující se kriminalitu. V roce 2004 byl počet zjištěných trestných činů v přepočtu na tisíc obyvatel druhý nejnižší mezi kraji.

Po **ekonomické stránce** patří dříve ekonomicky progresivní region mezi slabší kraje. Na hrubém domácím produktu v běžných cenách vytvořeném v České republice se kraj v roce 2004 podílel 4,8 %, což je 5. nejnižší krajský podíl. Hrubá přidaná hodnota v časovém srovnání 2004 / 2000 významněji vzrostla v odvětví průmyslu. Podíl fyzických osob v krajském registru ekonomických subjektů je republikově nadprůměrný a třetí nejvyšší po kraji Olomouckém a Moravskoslezském.

Význam zemědělství v dlouhodobém vývoji klesá. Rok 2004 byl zcela výjimečný příznivým průběhem počasí. Vzrostla výměra osevních ploch, ale rozhodující podíl na dobré úrodě měly hektarové výnosy. V živočišné výrobě nastal dlouhodobý pokles produkce. Výjimkou je rozšiřující se chov ovcí a beranů. Objemem tržeb z průmyslové výroby na jednoho zaměstnance dosáhl Zlínský kraj sedmou nejlepší mezikrajskou hodnotu a průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu byla šestou nejnižší. Zaměstnanost v průmyslu měla po celé období klesající tendenci, teprve v roce 2004 se průměrný evidenční počet zaměstnanců zvýšil. Na objemu stavebních prací celé republiky se Zlínský kraj podílel jen 4,2 % a mezi kraji se nacházel až na deváté příčce, kam od roku 2000 spadl z šestého místa. Stavební práce mezi roky 2000 a 2004 totiž rostly v rámci republiky tempem 44,2 %, zatímco ve Zlínském kraji pouze 11,0 %. V roce 2000 republiková produktivita práce ve stavebnictví převyšovala krajskou o 30 tis. Kč, v roce 2004 to už bylo o 391 tis. Kč. Počty pracovníků ve stavebnictví klesají, jejich mzda je krajově 7. nejvyšší.

Kraj má špatnou dopravní obslužnost území. Nenachází se zde doposud žádná dálnice ani rychlostní komunikace. Po poklesu zájmu o cestování v roce 2001 počet hostů v kraji každoročně roste.

Růst ekonomiky negativně působí na kvalitu prostředí v zemi a ačkoliv je Zlínsko nadprůměrně osídlené, jeho **životního prostředí** přesto patří k méně znečištěným. Kvalitu ovzduší v kraji nejvíce zhoršuje oxid siřičitý a oxid uhelnatý, které se však stejně jako i tuhé znečišťující látky a oxidy dusíku nacházejí výrazně pod republikovou úrovní. Problémem zůstává stagnující zlepšování kvality životního prostředí, za jehož hlavním příčinu lze považovat úbytek pořízených investic na ochranu životního prostředí.

Pro další vývoj kraje je významná i neustále se rozvíjející činnost euroregionu Bílé-Biele Karpaty a 26 mikroregionů na území kraje. K rozvoji regionu přispívá i spolupráce s partnerskými kraji v zahraničí, kromě slovenských krajů Trenčinského a Žilinského, je to maďarská župa Vas, Podkarpatské vojvodství v Polsku a oblast Piemonte v Itálii.